

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
СТАТИСТИКА РИНКУ

підготовки бакалавра

Луцьк – 2026

Силабус вибіркового освітнього компонента «СТАТИСТИКА РИНКУ»
підготовки бакалавра

Розробник: Бегун С.І., доцент кафедри економіки і торгівлі, кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено:
Гарант ОПП
Аналітична економіка

Алла СУР'ЯК

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі
протокол № 6 від 12.01. 2026 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка Аналітична економіка Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин / кредитів 150/5		Рік навчання – 3
ІНДЗ: немає		Семестр – 6
		Лекції – 10 год.
		Практичні – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
Мова навчання	Консультації – 10 год.	
	Форма контролю: залік	
	Українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові – Бегун Світлана Іванівна
Науковий ступінь – кандидат економічних наук
Вчене звання – доцент
Посада – доцент кафедри економіки і торгівлі
Контактна інформація: 0662477740, Begun.Svitlana@vnu.edu.ua
Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Статистика ринку» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня. У межах курсу розглядаються методи збирання, обробки та узагальнення ринкової інформації, система показників попиту, пропозиції, цін, конкуренції та ринкової інфраструктури. Особлива увага приділяється аналізу динаміки ринкових показників, індексному методу, оцінюванню місткості ринку, частки суб'єктів господарювання та рівня конкурентного середовища.

Курс орієнтований на використання сучасних цифрових інструментів обробки даних і формування аналітичних висновків для обґрунтування управлінських рішень у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета – Формування у здобувачів вищої освіти системних знань та аналітичних компетентностей щодо застосування статистичних методів і моделей для дослідження ринкових процесів, оцінювання кон'юнктури, аналізу попиту, пропозиції, цінової динаміки та конкурентного середовища з метою підготовки обґрунтованих управлінських і стратегічних рішень в умовах цифрової економіки.

Завдання: сформуванню системне розуміння методології статистичного дослідження ринкових процесів та кон'юнктури ринку, ознайомити здобувачів із системою статистичних показників попиту, пропозиції, цін, обсягів продажу та конкурентного середовища, навчити застосовувати методи зведення, групування та узагальнення ринкових даних для виявлення закономірностей розвитку ринку, сформуванню навички аналізу динаміки ринкових показників із використанням індексного методу та методів рядів динаміки, розвинути вміння оцінювати місткість ринку, частку суб'єктів господарювання та рівень концентрації, навчити використовувати статистичні методи вимірювання взаємозв'язків для аналізу факторів формування попиту та пропозиції.

3. Soft skills.

Освоєння освітнього компонента сприятиме отриманню таких Soft skills, як аналітичне мислення, цифрова грамотність, уважність до деталей, комунікація, організація роботи.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Методологічні засади статистичного дослідження ринку	16	-	2	11	2	О,Т, РЗ / 10
Тема 2. Статистика попиту та споживчої поведінки	13	2	2	11	-	Т, РЗ / 10
Тема 3. Статистика пропозиції та виробничої активності	16	-	2	11	2	Т, РЗ / 10
Тема 4. Статистика цін і цінової динаміки	13	2	2	11	-	Т, РЗ / 10
Тема 5. Аналіз ринкової кон'юнктури та динаміки	14	-	2	11	2	Т, РЗ / 10
Тема 6. Статистика конкуренції та концентрації ринку	17	2	4	11	-	Т, РЗ / 10
Тема 7. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків у ринкових процесах	30	2	4	22	2	Т, РЗ / 10
Тема 8. Аналітика ринку в умовах цифрової економіки	28	2	2	22	2	Т, РЗ / 10
Контрольна робота						20
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100 балів

Форма контролю*: Т – тести, РЗ – розв'язування задач, Р – реферат, О – опитування

5. Завдання для самотійного опрацювання

Самостійна робота здобувача освіти (СРЗО) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено вивчення лекційного матеріалу, робота з вивчення рекомендованої літератури, вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни, підготовка до практичних занять, тестування, контрольна перевірка кожним здобувачем освіти особистих знань за питаннями для самоконтролю.

Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані; не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку згідно затвердженого розкладу.

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді письмової відповіді на одне теоретичне питання (30 балів) та розв'язку двох ситуаційних вправ – по 35 балів кожне). Максимальна оцінка за залік – 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Питання на залік

1. Предмет, завдання та система показників статистики ринку.
2. Джерела інформації для статистичного аналізу ринку.
3. Поняття ринкової кон'юнктури та методи її оцінювання.
4. Статистичні показники попиту та методи їх обчислення.
5. Еластичність попиту: види та способи розрахунку.
6. Статистичне вивчення споживчої поведінки.
7. Показники пропозиції та виробничої активності.
8. Баланс попиту і пропозиції: статистичний підхід.
9. Поняття та система показників місткості ринку.
10. Методика розрахунку частки ринку суб'єкта господарювання.
11. Статистика цін: види цін і методи їх аналізу.

12. Індивідуальні та агрегатні індекси цін.
13. Середні індекси та їх економічна інтерпретація.
14. Індексний метод у дослідженні товарообороту.
15. Аналіз інфляційних процесів за статистичними даними.
16. Ряди динаміки: види та основні показники аналізу.
17. Абсолютні та відносні показники динаміки.
18. Середні показники динаміки.
19. Виявлення тенденції розвитку ринку (трендовий аналіз).
20. Сезонність і циклічність у ринкових процесах.
21. Показники концентрації ринку (CR, ННІ) та їх інтерпретація.
22. Оцінювання рівня конкуренції на ринку.
23. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків у ринкових процесах.
24. Кореляційний аналіз у дослідженні попиту та пропозиції.
25. Регресійні моделі в аналізі ринкових процесів.
26. Факторний аналіз у статистиці ринку.
27. Використання вибіркового методу в ринкових дослідженнях.
28. Візуалізація ринкових даних та її аналітичне значення.
29. Використання цифрових інструментів для аналізу ринку.
30. Роль статистичного аналізу у прийнятті управлінських рішень.

Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

І. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Адлер О. О., Лесько О.Й. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник. Бегун С. І. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: статистична оцінка. *Економічний часопис СХУ імені Лесі Українки*. 2020. № 3 (23). С. 168-176. DOI : <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-03-168-176>

2. Бегун С., Подзізей О. Інтеграція digital-технологій та економіко-математичного моделювання в умовах розвитку цифрової економіки. *Цифрова економіка та економічна*

- безпека, 2025. №1 (16), С. 88-92. <https://doi.org/10.32782/dees.16-13> URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/564>
3. Бегун С., Черчик Л., Лажнік А. Статистика туристичної сфери Волинської області. *Економічний часопис ВНУ імені Лесі Українки*. 2021. № 2 (26). С.53-61. URL: <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/article/view/672/547>
  4. Закон України «Про офіційну статистику» від 16.08.2022, N 2524-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>
  5. Закон України «Про інформацію» від 13.11.1992, N 2657-XII (зі змінами і доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
  6. Козирева О.В., Федорова В.О. Статистика: навчальний посібник. Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2021. 187 с.
  7. Кузьмінська Н.Л. Статистика: Конспект лекцій : навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 162 с.
  8. Статистика : підручник / С. І. Пирожков, В. В. Рязанцева, Р. М. Моторин та ін. Київ : КНТЕУ, 2020. 328 с.
  9. Статистика : навчальний посібник / О. В. Раєвнева та ін. ; за заг. ред. О. В. Раєвневої. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 389 с.
  10. Шостак Л.В., Федонюк А.А., Бегун С.І. Статистичне підґрунтя формування бізнес-моделі підприємства в умовах цифрової трансформації. *Приазовський економічний вісник*. 2023. № 4 (36), С. 69-73. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2023/4_36_ukr/13.pdf
  11. Черчик Л., Бегун С. Моделирование зависимостей объемов производства продукции від чинників праці в умовах цифрової трансформації . *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2025. № 1(41), С. 167–175. URL : <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/27689>
  12. Cherchyk L., Begun S., Khumarova N. Kuvika G. Retrospective statistical study of dependencies in the formation of tourist flows. *Economics. Ecology. Socium*, 2023, Vol. 7, No. 2, P. 41-54. DOI: <https://10.31520/2616-7107/2023.7.1-1>